

ZADEVA Vprašanja političnim strankam

04. MAREC, 2026
V LJUBLJANI

Spoštovani,

arhitekti, prostorski načrtovalci in krajinski arhitekti smo združeni v Zbornici za arhitekturo in prostor Slovenije (ZAPS). ZAPS skupaj z Inženirsko zbornico Slovenije (IZS) deluje z namenom zagotavljanja strokovnosti ter varovanja javnega interesa na področju urejanja prostora, graditve objektov in zaščite tretjih oseb. Naše poslanstvo je krepitev kakovosti prostora in dvig prostorske kulture v Sloveniji.

V predvolilnem obdobju želimo pridobiti jasna stališča političnih strank glede:

- urejanja prostora,
- položaja in vloge prostorskih strok,
- programskih usmeritev na področju arhitekturne, krajinskoarhitekturne in širše prostorske politike Republike Slovenije.

Posebej nas zanima, kako nameravane politike in ukrepi vplivajo na pogoje dela ter strokovni razvoj naših članov.

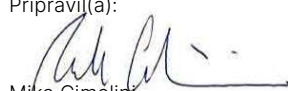
V nadaljevanju vam posredujemo sklop vprašanj, ki se nanašajo na navedene teme. Prosimo, da nam vaše odgovore posredujete čimprej, najkasneje pa do **ponedeljka, 9. 3. 2026, do 10. ure**. Tako bomo lahko naše članstvo pravočasno in celovito seznanili z vašimi stališči.

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje in vam želimo uspešno volilno kampanjo.

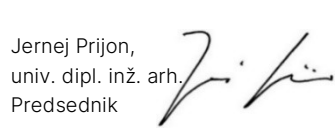
Lepo vas pozdravljamo.

Pripravil(a):

Mika Cimolini
univ. dipl. inž. arh. MArch BI
Strokovna sodelavka ZAPS

Zbornica za arhitekturo
in prostor Slovenije:

Jernej Prijon,
univ. dipl. inž. arh.
Predsednik

IDENT. ŠT. ZA DDV
SI10754938
MAT. ŠT. 1913433

VPRAŠANJA – PROSIMO, OZNAČITE USTREZEN ODGOVOR

1. Prostorsko načrtovanje je proces usklajevanja različnih interesov v prostoru, pri čemer so postopki namenjeni predvsem varovanju širšega javnega interesa. Kako ocenjujete razmerje med varovanjem javnega interesa in uresničevanjem zasebnih interesov pri prostorskem načrtovanju? (izberite eno možnost)

1. **Varovanje javnega interesa ima absolutno prednost.** Potrebno je dodatno okrepiti varovalke in nadzorne mehanizme za zaščito prostora, okolja in kakovosti bivanja.
2. **Javni interes ima izrazito prednost,** zasebne pobude pa so dopustne le, kadar jasno izkazujejo skladnost z javnimi cilji in dolgoročnimi prostorskimi strategijami.
3. **Potrebno je uravnoteženo usklajevanje obeh interesov.** Zasebne investicije je smiselno podpirati, vendar ob doslednem pogoju skladnosti z javnim interesom in prostorskimi akti.
4. **Zasebne investicije naj imajo večjo težo,** javni interes pa naj določa predvsem osnovne omejitve in minimalne standarde varovanja prostora.
5. **Prednost imajo zasebni interesi.** Investicijam je treba omogočiti izvedbo tudi, če to pomeni omejeno upoštevanje širšega javnega interesa.

2. Katere vidike postopkov umeščanja objektov v prostor bi bilo po vašem mnenju treba sistemsko izboljšati, da bi se postopki časovno optimizirali in postali učinkovitejši?

(možnih je več odgovorov, v kolikor jih izberete več vas prosimo, da jih razvrstite po vrstnem redu od najpomembnejšega do manj pomembnega)

1. Skrajšanje rokov in **povečanje procesne učinkovitosti upravnih enot**.
2. Večja odzivnost in jasnejši roki za izdajo mnenj nosilcev urejanja prostora (mnenjedajalcev).
3. Prilagoditev ali **redefinicija pogojev za varovanje javnega interesa**.
4. Odprava normativnih nejasnosti ter **uskladitev zakonodaje** in podzakonskih aktov.
5. Izboljšanje projektnega **vodenja in koordinacije** med deležniki.
6. Vzpostavitev **dolgoročnega in predvidljivega načrtovanja investicij**, zlasti pri javnih naročnikih.
7. Nobeno od navedenega – **postopki so ustrezno zastavljeni** in trajajo sorazmerno glede na zahteve in varovalke sistema.

3. Javne investicije predstavljajo pomemben delež vseh investicij na področju graditve objektov. Ali je primerno, da cena, ki predstavlja po podatkih o projektih, ki so bili izbrani na javnem natečaju predstavlja v povprečju le nekaj več kot 5% celotne investicije, pogosto prevladujoč kriterij ali bi morali bolj upoštevati druge kriterije. Kakšen način oddločitve o izboru projektantov naj imajo prednost pri javnem naročanju.? *(izberite eno možnost; stopnje so razvrščene od izrazite prevlade cene do izrazite prevlade kakovosti)*

1. **Odločilna je najnižja cena.** Ekonomski vidik ima absolutno prednost pred referencami in kakovostjo zasnove.
2. **Cena je ključni kriterij,** kakovost in reference imajo dopolnilno oziroma omejeno težo.
3. **Uravnotežen pristop.** Cena, reference in kakovost zasnove imajo primerljivo težo pri izboru.
4. **Prednost imajo strokovne reference in izkazana usposobljenost**, cena pa je sekundarnega pomena.
5. **Odločilna je kakovost arhitekturne, krajinskoarhitekturne in prostorske zasnove**, ki se praviloma zagotavlja z izvedbo javnega natečaja; cena ima podrejeno vlogo.
6. **Drugo** (prosimo, pojasnite): _____

4. Kako pomembno je vlaganje v kakovostno urejeno okolje za:

		Ni pomembno	Manj pomembno	Srednje pomembno	Pomembno	Zelo pomembno
1.	Kvaliteto življenja prebivalstva					
2.	Ohranjanje kulturne identitete					
3.	Razvoj turizma					
4.	Gospodarska rast in konkurenčnost države					
5.	Opremljenost z družbenimi storitvami					

Če želite, lahko dodate tudi kratko obrazložitev svojih ocen:

5. Kaj lahko država stori za učinkovitejše prilagajanje grajenega okolja na podnebne spremembe (npr. vročinske valove, poplave, sušo)? (možnih je več odgovorov)

1. **Sistemska vključitev podnebne odpornosti v zakonodajo** in prostorske akte (obvezne podnebne analize, poplavne karte, načrtovanje zelene infrastrukture, standardi za zmanjševanje toplotnih otokov).
2. **Povečanje javnih vlaganj v preventivno infrastrukturo** (protipoplavni ukrepi, zadrževalniki, sonaravne ureditve vodotokov, sistemi za ponovno rabo vode, ozelenjevanje mest).
3. **Finančne spodbude za prilagoditve na ravni stavb** (senčenje, zelene strehe, energetske prenove, sistemi za zbiranje deževnice).
4. **Spodbujanje prostorskega načrtovanja, ki zmanjšuje izpostavljenost tveganjem** (omejevanje gradnje na poplavnih območjih, ohranjanje retencijskih površin, povečanje deleža zelenih površin).
5. **Izboljšanje medresorskega usklajevanja in dolgoročnega investicijskega načrtovanja** na področju vode, energetike, prometa in urbanega razvoja.
6. **Večja odgovornost lokalnih skupnosti pri izvajanju prilagoditvenih ukrepov** , ob ustrezni finančni in strokovni podpori države.
7. **Prednostna usmeritev sredstev v druge razvojne prioritete** , saj prilagajanje podnebnim spremembam ni med ključnimi državnimi nalogami.
8. **Stališče, da podnebne spremembe niso sistemsko tveganje** , zato posebni prilagoditveni ukrepi na ravni države niso potrebni.
9. **Drugo** (prosimo, pojasnite): _____

6. Katere ukrepe zagovarjate za izboljšanje dostopnosti najemnih stanovanj, zlasti v urbanih središčih? (možnih je več odgovorov)

1. **Povečanje javnih vlaganj** v gradnjo javnih najemnih stanovanj (država, občine, javni stanovanjski skladi).
2. **Spodbujanje javno-zasebnih partnerstev** za razvoj cenovno dostopnih najemnih stanovanj.
3. **Davčne spodbude za zasebne lastnike**, ki oddajajo stanovanja po regulirani oziroma dostopni najemnini.
4. Uvedba ali **krepitev regulacije najemnin** na območjih z izrazitim pritiskom na trg.
5. **Aktivacija praznih stanovanj** (evidence, obdavčitev neuporabljenih nepremičnin, spodbujevalni programi).
6. **Pospešitev prostorskih in gradbenih postopkov** za projekte stanovanjske gradnje.
7. Sistematično **zagotavljanje stavbnih zemljišč** v javni lasti za stanovanjsko gradnjo.
8. **Spodbujanje novih modelov bivanja** (zadružno lastništvo, stanovanjske kooperative, skupnostne oblike bivanja).
9. **Drugo** (prosimo, pojasnite): _____